

Ny rapport: Ungdomsuddannelsen bliver startskuddet til en vild drukkultur

Danske børn og unge er over de seneste 20 år blevet ældre, før de stifter bekendtskab med alkohol, og de drikker også mindre nu end tidligere. Alligevel er de blandt de unge i Europa, der drikker allermost, og når det kommer til decideret fuldskab, ligger de i top. Det tager rigtig fart, når de træder over dørtærsklen til en ungdomsuddannelse.

Danske unge har i vidt omfang en usund alkoholkultur, hvor de begynder at drikke alkohol tidligere end unge i de fleste andre europæiske lande; de drikker i langt større mængder og med det formål at blive fulde.

Det er en alkoholkultur, som kan have store negative konsekvenser for de unge, og derfor er vi nødt til at ændre på den, konkluderer en ny rapport fra Vidensråd for Forebyggelse "Unge alkoholkultur – et bidrag til debatten".

Ungdomsuddannelse åbner døren til et stort alkoholforbrug

Problemet er særlig stort, når de unge skifter fra grundskolen til en ungdomsuddannelse, fortæller Janne Tolstrup, der er professor ved Statens Institut for Folkesundhed og formand for arbejdsgruppen bag den nye rapport.

- Når vi ser på kurven over børn og unges alkoholforbrug, så kan vi se, at debutalderen er udskudt og rykket næsten ud af grundskolen, men fra det sekund de unge begynder på en ungdomsuddannelse, så stiger deres alkoholforbrug drastisk.
- Det giver anledning til bekymring, fordi de mængder af alkohol, som de unge drikker, er alt for store, uanset om man er ung eller gammel. Derfor skal vi gøre noget ved det.

På ungdomsuddannelserne er der typisk ikke bare tale om et generelt stort alkoholforbrug, men om såkaldt binge-drinking, det vil sige, hvor man drikker mere end 5 genstande ved en enkelt lejlighed.

En alkoholkultur med store konsekvenser

Men det handler ikke alene om forbrug af alkohol, det handler også om kulturen omkring det, forklarer Jakob Demant, lektor og forsker i unges alkoholkultur ved Sociologisk Institut på Københavns Universitet:

- For mange unge er en stor del af det sociale samvær knyttet sammen med alkohol, fordi alkohol spiller en central rolle for opbyggelsen og vedligeholdelsen af deres venskabsrelationer. De mødes og socialiserer til fester og i sammenhænge, hvor alkohol er et væsentligt element, og når de drikker sammen, opstår der ofte en selvforstærkende tendens, hvor de samtidig bekræfter en positiv betydning af alkoholen.
- Det skaber et socialt pres for at være med i den gruppe, der drikker alkohol, selv om man måske ikke ønsker det, tilføjer Jakob Demant, der også er en del af arbejdsgruppen.

Der er en sammenhæng mellem et højt alkoholforbrug blandt elever på ungdomsuddannelserne og risikoen for frafald og dårlige karakterer, ligesom det øger deres risiko for at komme ud for ulykker, blive indblandet i konflikter med familie og venner og for at dyrke sex, som de senere fortryder.

Risiko for misbrug

Dertil kommer, at nogle unge er i større risiko for at udvikle et ukontrolleret og skadeligt forbrug af alkohol end andre, forklarer Mads Uffe Pedersen, professor ved Center for Rusmiddelforskning:

- Det er ikke mindst tilfældet for unge, der i folkeskoletiden har været i konflikt med lærerne, pjækket fra skole, som ofte kommer i slagsmål, eller som har forældre, der har problemer med rusmidler. For denne gruppe af unge har alkoholforbruget allerede tidligt tydelige konsekvenser for den unges liv.

Indsatser, der virker

Forskningen viser, at det, der mest effektivt regulerer de unges alkoholforbrug, er strukturelle tiltag fx i form af højere aldersgrænser for salg af alkohol, en striks håndhævelse af aldersgrænserne, højere priser, skolepolitikker og regulering af salg og markedsføring.

- Derfor anbefaler vi i rapporten, at der udformes en national handleplan på området, som man har gjort det i de fleste andre europæiske lande, der netop rummer elementer som højere aldersgrænser og striks håndhævelse af dem. Det vil føre til et lavere alkoholforbrug blandt de unge, forklarer Janne Tolstrup.
- Men jeg tror, der skal mere til, hvis vi skal ændre ikke bare på de unges *forbrug*, men også deres *alkoholkultur*. Der er rigtig mange gymnasier og kommuner rundt omkring, der arbejder med det her, og mange af dem har gode resultater. De er bare ikke evalueret tilstrækkeligt til, at vi kan gå ud og anbefale bestemte metoder på basis af forskningsmæssig evidens.

En fornuftig alkoholkultur

Janne Tolstrup bakkes op af formand for Vidensråd for Forebyggelse, Morten Grønbæk, der i en lang årrække har beskæftiget sig med alkohols betydning for folkesundheden, og som også sidder med i arbejdsgruppen bag den nye rapport.

- De anbefalinger, vi kommer med i rapporten, er dem, som, vi ved, virker i forhold til de unges alkoholforbrug. Og hvis vi sætter ind dér, så er der grund til at tro, at det også i sig selv vil påvirke deres alkoholkultur, så den bliver mindre beruselsesorienteret.

Han understreger, at målet ikke er at afskaffe alkohol helt, for de unge *vil* stifte bekendtskab med alkohol før eller siden.

- Udfordringen er at finde det tidspunkt, hvor det er passende, og så "lære" dem at drikke fornuftigt, hvor de har nytelse for øje mere end beruselse.

Kontakt

For yderligere oplysninger kontakt venligst:

- Formand for arbejdsgruppen, Janne Tolstrup. Om rapportens overordnede konklusioner: jst@si-folkesundhed.dk, 20 76 48 19
- Medlem af arbejdsgruppen, formand for Vidensråd for Forebyggelse, direktør i Statens Institut for Folkesundhed, Morten Grønbæk. Om Vidensråd for Forebyggelse og om alkohols betydning for folkesundheden: mg@si-folkesundhed.dk, 24 24 81 65
- Medlem af arbejdsgruppen, Jakob Demant. Om de unges alkoholkultur og kulturforandringer: jd@soc.ku.dk, 81 74 20 74
- Medlem af arbejdsgruppen, Mads Uffe Pedersen. Om risikoadfærd og misbrug blandt unge: mup.crf@psy.au.dk, 60 20 27 11
- Medlem af arbejdsgruppen, Veronica Pisinger. Om status og udvikling på unges alkoholforbrug dansk og internationalt og virksomme indsatser: vepi@si-folkesundhed.dk, 65 50 77 48
- Medlem af arbejdsgruppen, Sanne Pagh Møller. Om negative konsekvenser og skadesvirkninger: sapm@si-folkesundhed.dk, 65 50 77 31
- Fagredaktør, Kirstine Struntze Krogholm, Vidensråd for Forebyggelse: kkr.vff@dadl.dk, 61 77 61 39
- Susanne Vigsø Grøn, kommunikationskonsulent, Vidensråd for Forebyggelse: svg@dadl.dk, 20 47 30 35

Læs mere

Rapporten "Unge alkoholkultur – et bidrag til debatten" er blevet til med støtte fra TrygFonden. Den kan downloades på Vidensråd for Forebyggelses hjemmeside: www.vidensraad.dk. Her kan også findes et faktaark over rapportens væsentligste konklusioner.

Om Vidensråd for Forebyggelse

Vidensråd for Forebyggelse er et uafhængigt råd, der består af 15 eksperter, som samler og

formidler den nyeste forskningsviden om forebyggelse af sygdom og fremme af befolkningens sundhed. Rådet er finansieret af bevillinger fra fonde og bidrag fra Lægeforeningen. Derudover finansieres Rådets aktiviteter af løbende projektbevillinger fra diverse andre fonde, myndigheder eller organisationer.